

2010 kovo 11-13

ANDRÉ BALDI ARCHITEKTŪRA URBANISTIKA

Andrė Baldišiūtė, Ignas Uogintas, Dalia Zakaitė, Alda Tilvikaitė

1/2

Įvadas:

Kūrybinėse dirbtuvėse analizuojama Šiaulių centrinės miesto dalies teritorija, apimanti Šv. Petro ir Povilo katedros, Savivaldybės, Vilniaus banko, Projektavimo instituto ir Šiaulių kolegijos prieigas bei šiuos pastatus supančią pagrindinę erdvę- Priskėlimo aikštę.

Urbanistinės erdvės struktūra:

Istorinė miesto erdvių struktūra yra miesto identitetas.

Sutinkame su det. plano rengėjais, kad šiandien Priskėlimo aikštės erdvė yra urbanistinė deformacija, neleidžianti miestiečiui aiškiai identifikuoti kas tai yra -aikštė, parkas ar skveras.

Erdvė yra užpildyta atsitiktiniais želdiniais (parko tipo), o nuo pastatų funkcijų ji atkirsta gatvėmis (erdvė, į kurią sunku prasibrauti).

Šalia Katedros, Šiaulių kolegijos ir Vilniaus banko pastatų perimetre pagal galiojantį detalųjį planą įsiterpia nauji visuomeninės paskirties pastatai.

Užpildžius istoriškai susiklosčiusio užstatymo vietas aikštės erdvė tampa tvirtesnė ir aiškesnė. Deja, ją vis dar skaido padrikos medžių grupės ir aktyvaus transporto gatvės.

Urbanistinėje erdvėje kuriamos 4 skirtingų erdvių charakterių, dydžių ir funkcijų erdvės.

A: Sakrali (Katedra, Kurija ir naujo paminklo laisvės gynėjams skveras), **B- Gamtiška** (medžiais apaugęs skveras kaip atskiras istoriškai susiformavęs struktūrinis vienetas), **C- Miesto aikštė** (miesto gyvenamasis kambarys, kuriame nuolatos vyksta veiksmas), **D- Kolegijos kvartalo aikštė** (lokali, puikiai tiktų eksperimentiniam vyksmui).

Miesto Aikštė:

leškojome tinkamo aikštės ilgio-pločio ir aukščio santykio, kuris leistų aikštę identifikuoti kaip centrinės urbanizuotos miesto dalies svarbų erdvinį darinį.

Siekiant sumažinti ir aiškiai apibrėžti priskėlimo aikštę ir suformuoti jos identitetą, siūlome aikštės vakariniame perimetre kurti **erdvę- pakylą- pastatą**, kuris savo funkcija ir paskirtimi tarnautų tiek iš išorės, tiek iš vidaus bet kuriuo paros metu. Pakyla kuria ne tik erdvės perimetrą, bet ir ją aktyvuoja multifunkcinio vyksmo galimybėmis.

Pakėlus ir atlenkus vakarinę aikštės kraštinę, naujai priartintas perimetras padeda susikoncentruoti ties svarbiomis vizualinėmis ašimis ir sugrupuoja išsklotinę: Katedra, Paminklas laisvės kovų gynėjams, Saulės laikrodis, Savivaldybė, Saulės diskų skveras.

Siūlome kurti aikštę, kuri patvirtintų, kad: esi kavinėje ir aikštėje, o ne eini per gatvę į aikštę ar dar prasčiau- sėdi kavinėje ir matai aikštę per automobilius bei pan.

Laiptinio, kylančio pastato prasmė aikštėje tvirta: laiptai yra jungtis tarp vertikalios (svetimo) ir horizontalios (privataus). Semantiškai ji tampa tarsi vieša erdvė su privatumo jausmu. Mums buvo svarbu, kad skirtingose aikštės pusėse mojuojantys žmonės vienas kitą atpažintų.

Paminklas:

Manome, kad detalajame plane paminklui laisvės kovų gyvėjams parinkta vieta buvo teisinga urbanistine prasme. Jei semantiškai laisvės gynėjų skulptūrai trukdė viešieji tualetai, norint, juos tikrai buvo gaima iškelti. Tai, kad šiandien toje vietoje stovi "Saulės diskų" skulptūra iš dalies taip pat jau yra istorija. Nesiūlome to griauti. Skulptūrą mes identifikuojame tarsi vieną iš mieste išsidėsčiusių šmaikščiųjų skulptūrų, miestiečiui primenančių miesto pulsą.

Vieta, tipas, mitologija.

Monumentui Laisvės gyvėjams yra svarbi vietos mitologija, sakralumas. Paminklas yra ženklas, perduodantis kartos atmintį ateities kartoms.

Siūlome sakralią ir funkcijomis bei ideologija su gretimybėmis derančią vietą tautos laisvės gynėjams skvere prie Katedros. Išskyrėme keturis aiškius ir skirtingus susirinkimo erdvių tipus tarp urbanistinio perimetro, todėl skulptūros statymas sakraliausioje iš pastarųjų yra itin logiškas ir reikšmingas.

Skulptūrą siūlome projektuoti labiau horizontalaus nei vertikalios silueto, tarsi vartus į Katedrą, tarsi aiškiai išraišką centrinėje miesto sankryžoje, vartus sakralumo laisvės gynėjų atminčiai link.

Horizontalus humaniškumas ir demokratija dermėje su vertikaliu pakilumu, pagarba, galimoje skulptūros kompozicijoje yra labai svarbus aspektas. Neturėjome tikslo projektuoti pačią skulptūrą.

Taip pat itin svarbi monumento vieta identifikuojant Šiaulius. Atsiradęs vienoje kompozicijoje su Katedra jis taptu itin reikšmingu, nuolat eksponuojamu miesto ženklu. Teigiamas aspektas, kad šis naujas ženklas netampa pats sau svarbus, o dialogo būdu pasižymi miesto atmintyje ir atvirutėse.

2010 kovo 11-13

ANDRĖ BALDI ARCHITEKTŪRA URBANISTIKA

Andrė Baldišiūtė, Ignas Uogintas, Dalia Zakaitė, Alda Tilvikaitė

2/2

Funkcija:

15 a. vid. Turgaus aikštė susiformavo svarbių krašto kelių kryžkelėje kaip funkcinis elementas. Tik vėliau buvo pastatyta bažnyčia. Aplink aikštės perimetrą kūrėsi pastatai, kurių funkcija glaudžiai siejosi su aikštės veikla. Susiklostė istorinė aikštės konfigūracija, bet ilgainiui tiek aikštės, tiek aplinkinių pastatų funkcija pakito. Aikštės erdvinį naudojimą itin pakeitė suintensyvėjęs eismas centrinėse gatvėse. Kaip gali šiandien ši forma (iškėlus Turgų, tuščias indas) prisipildyti funkcija? Paradokslau, bet šiandien aplink aikštę nėra nė vienos kavinės, kurioje šiltai sėdint pro langą būtų galima stebėti Katedrą. Daug yra kalbama, kad aikštę išgelbėtų ir pagyventų visuomeninės funkcijos pastatai. Tai tiesa, bet manome tik iš dalies. Atsiradusi koncertų salė geriausiai atveju būtų naudojama viena, kelis katus per svaity, pusvalandį prieš ir po renginio. Itin svarbu įsigilinti kaip aikštėje veiktų viena ar kita visuomeninė funkcija. Manome, kad aikštės sėkmė priklausys nuo įėjimų į skirtingas funkcijas skaičiaus, ne tik nuo vienokio ar kitokio visuomeninio objekto atsiradimo. Visuomeninė funkcija yra per daug stipri monofunkcija. Aikštei reikia multifunkcijos. Būtina derinti visuomeninę ir komercinę funkcijas teisingomis proporcijomis.

Mes siūlome projektuojant kaip siekiamybę pirmuose aukštuose įkurti kiek galima daugiau skirtingų veiklų, kai tuo tarpu viršutniuose- aiškiai ir identifikuojamą, prestižą kuriančią visuomeninę funkciją. Nesirūžtame nuspręsti kokia būtent funkcija ten atsiras, bet manome, kad tiek Vyskupijos kurija, tiek Miesto salė, tiek Aušros muziejaus centriniai rūmai būtų tinkama ir sveikintina funkcija aikštei.

Kilnojamos scenos vietą siūlome Tilžės g. išklotinėje šalia "Senuko su anūkėliais" skulptūros. Tokiu būdu miestiečio atmintyje ir scenos fone visuomet puikuotųsi Šiaulių simbolis- Katedra.

Etapiškumas:

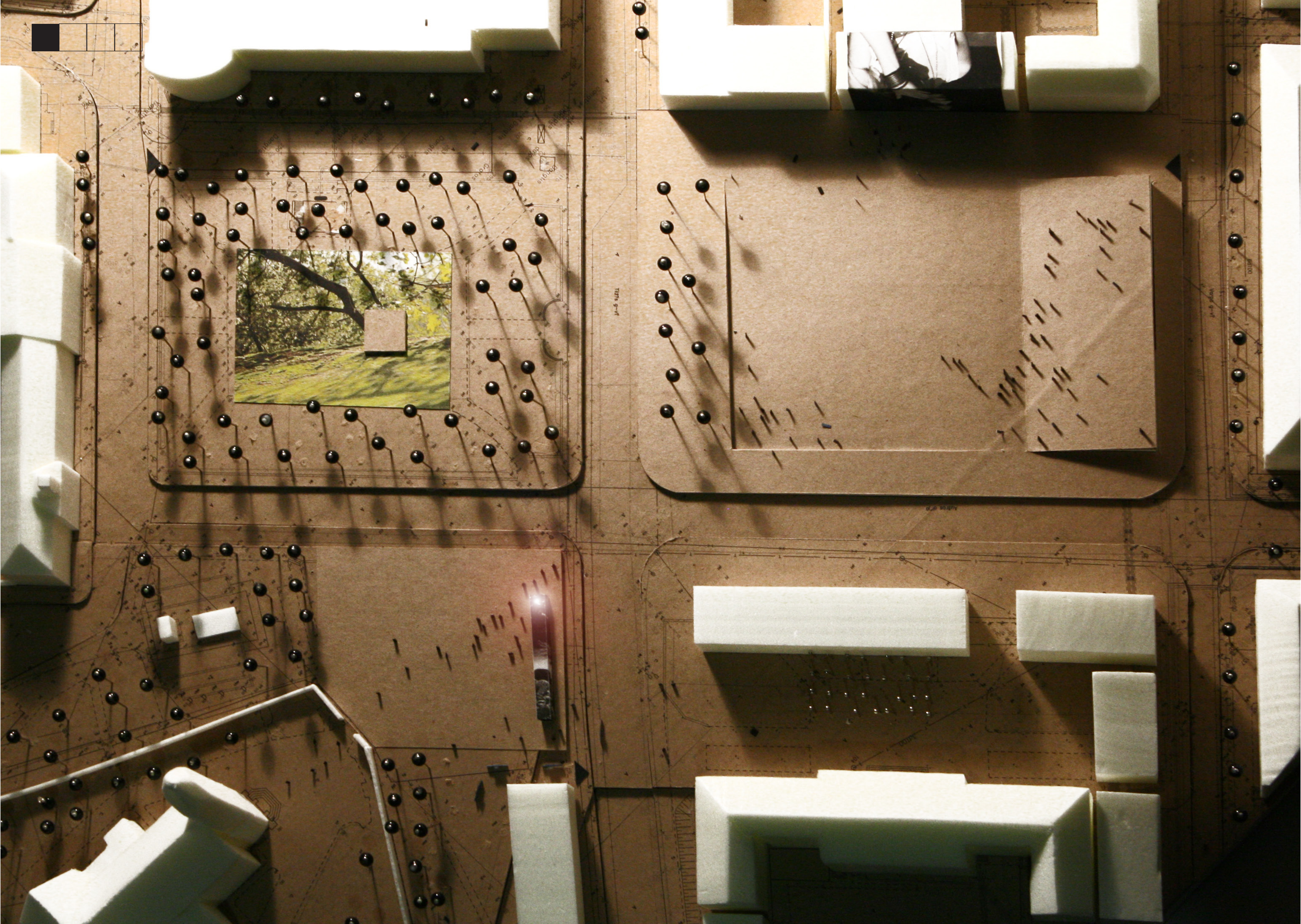
Suprantame, kad urbanistinės vizijos negali būti įgyvendintos vienu etapu. Natūralu, kad miestas ir miestiečių poreikiai kinta. Tai nesustabdomas procesas, kuriam vizija turi pasiduoti neprarasdama savo esminių bruožų. Taip pat itin svarbu yra miestui finansiškai pajėgti tvarkyti savo erdves.

Minimali intencija, kad planas sėkmingai gyvuotų būtų formuoti ir ryškinti kiekvienos iš 4 išskirtų erdvių identitetus:

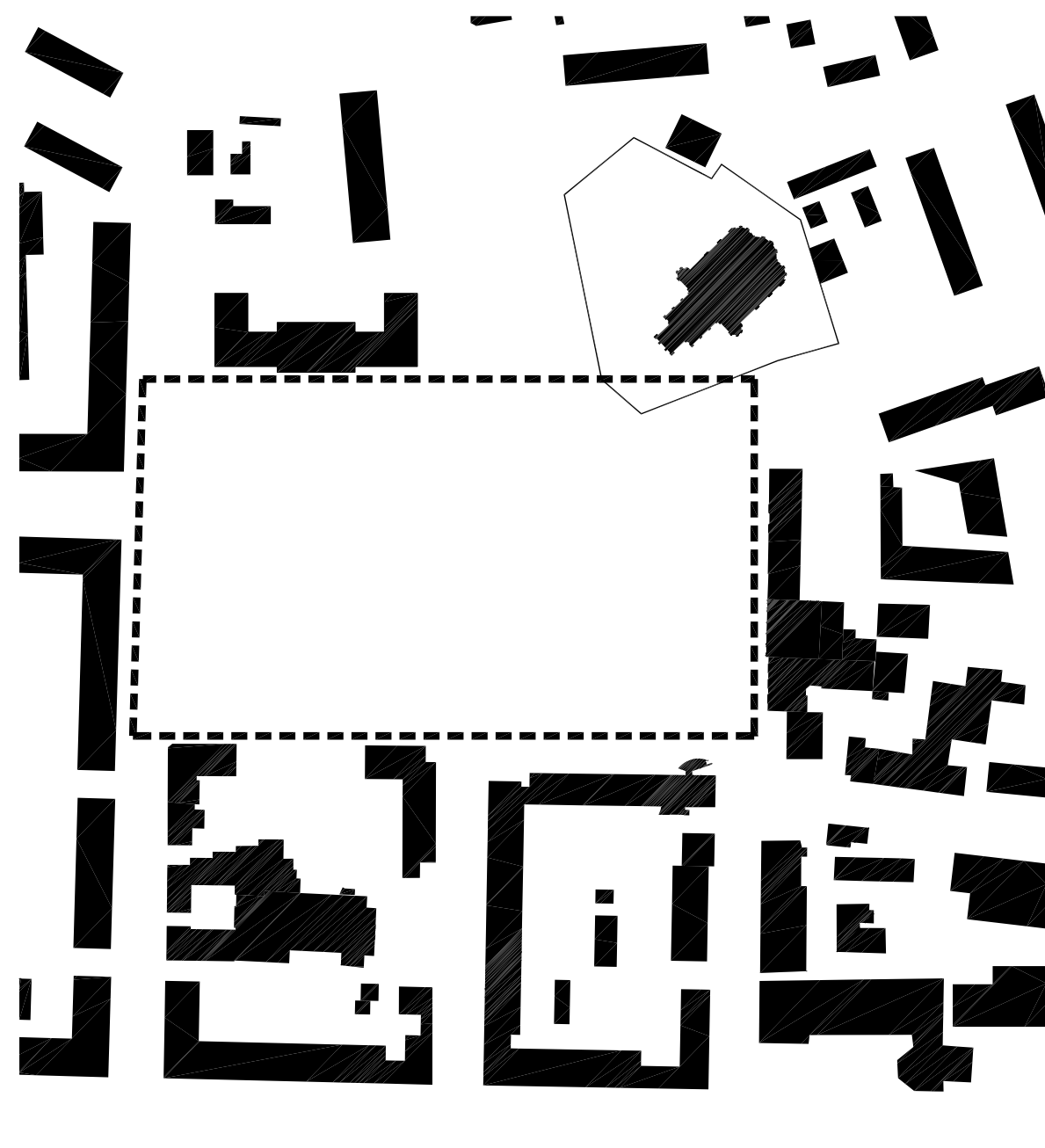
- **Katedros**- sakraliniame skvere pakeisti automobilių statymo vietą, pastatyti paminklą Laisvės kovų gynėjams, įrengti ceremonijų skverą, vėliau statyti Kurijos pastatą.
- **Prisikėlimo aikštę** išvalyti nuo medžių ir L formos perimetru įkurdinti viešas-komercines funkcijas, tvarkyti aikštės dangas taip, kad jos prie savęs žmones kviestų "prilipti".
- Lokalią **Kolegijos** ir galimų eksperimentų aikštę neturint finansų naujam visuomeniniam pastatui galima laikinai apsodinti medžiais, numatant priekinėje dalyje statyti pastatą.

Svarbu jau šiandien lokalizuoti ir ryškinti skirtingus erdvių bruožus minimaliomis priemonėmis ir aiškiai suptantama logika.

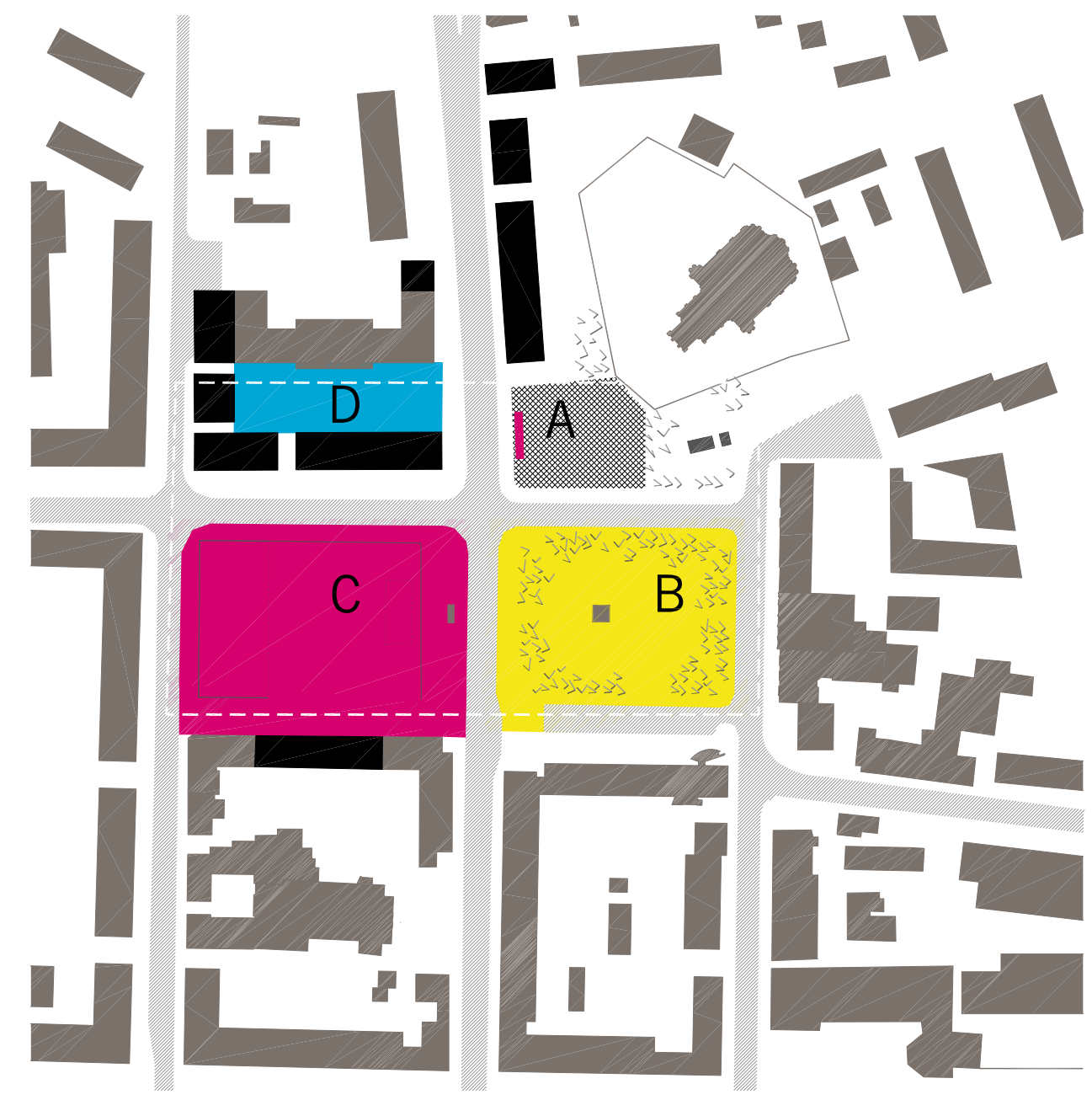
Mums buvo svarbu, kad miestiečiai aikštę turėtų jau rytoj, o ne po gero dešimtmečio žavėtusi utopine jos vizija.

URBANISTINĖS ERDVĖS STRUKTŪRA

ŠIANDIEN GIGANTIŠKA, SUNKIAI SUVALDOMA AIKŠTĖS ERDVĖ

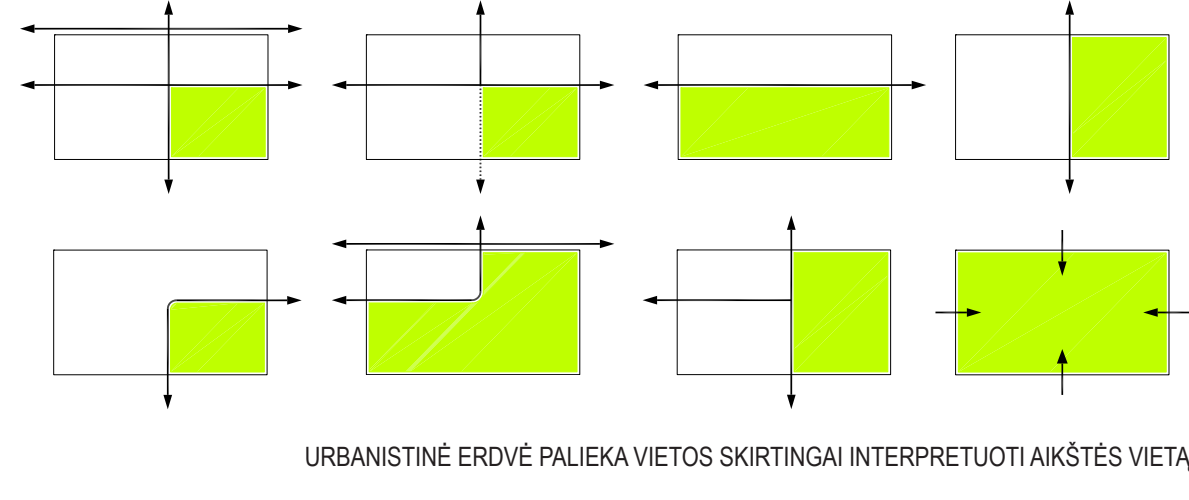
ERDVĖS ZONAVIMAS SUKURIA ERDVIŲ IDENTITETĄ

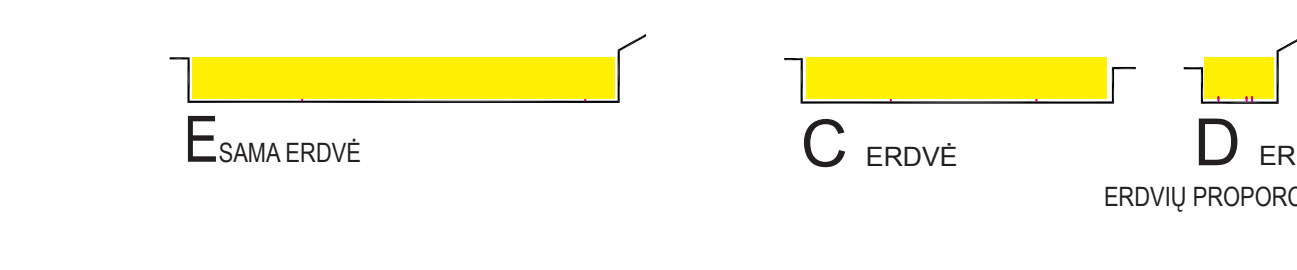
AIKŠTĖS SĖKMĖ ATSPINDI ĮEJIMŲ SKAIČIUS | SKIRTINGAS FUNKCIJAS

PARKAVIMO SCHEMA PAGAL DETALIŲ PLANA TINKAMA MŪSU KONCEPCIJAI

URBANISTINĖ ERDVĖ PALIEKA VIETOS SKIRTINGAI INTERPRETUOTI AIKŠTĖS VIETĄ

ERDVIŲ PROPORCIJOS

PAMINKLAS:

Manome, kad detalijame plane paminklai laisvės kovų gynėjams parinkta vieta buvo teisinga urbanistinė prasme. Jei semantiškai laisvės gynėjų skulptūrai trūkė viešoji tualeto, o toji, juos tikrai buvo galima išskirti. Tai, kad šiandien toje vietoje stovi "Saulės diskų" skulptūra iš dalies pat pat jau yra istorija. Nesilome to griauti. Skulptūrai mes identifikojame tarsi vieną iš miesto išsidėsčiusių šmaikščiujų skulptūrų, miestelių primenančių miesto pušų.

Vieta, tipas, mitologija

Monumentui Laisvės gynėjams yra svarbi vietos mitologija, sakralumas. Paminklas yra ženklas, perduodantis kartos atmintį ateities kartoms.

Šiūlome sakralų ir funkcijomis bei ideologija su gretinamomis derančią vietą tauros laisvės gynėjams skvere prie Katedros. Išskyrėme keturis aiškius ir skirtingus susikinkimo erdvių tipus tarp urbanistinio perimto, todėl skulptūros statymas sakraliausioje ir pastatų yra itin logiškas ir reikšmingas.

Skulptūrą šiuolome projektuoti labiau horizontalaus nei vertikalaus silueto, tarsi vartus į Katedrą, tarsi aiškiai išraišką centrinėje miesto sankryžoje, vartus sakralumo laisvės gynėjų atminčiai link. Horizontalus humaniškas ir demokratiškas derinys su vertikaliu paminklu, pagėrta, galimoje skulptūros kompozicijoje yra labai svarbus aspektas. Neutrųjome tikslu projektuoti pačią skulptūrą. Taip pat itin svarbi monumento vieta identifikuojant Šiaulius. Atsiradęs vienoje kompozicijoje su Katedra jis taptų itin reikšmingu, nuolat eksponuojamam miesto ženkliu. Teigiama aspektas, kad šis naujas ženklas nelampa pats sau svarbus, o dialogo būdu pasižymi miesto atmintyje ir atvirutėje.

FUNKCIJA:

15 a. vid. Turgaus aikštė susiformavo svarbiu krašto kelių kryžkelėje kaip funkcinis elementas. Tik vėliau buvo pastatyta bažnyčia. Aplink aikštės perimetrą kūrėsi pastatai, kurių funkcija glaudžiai siejosi su aikštės veikla. Šiuolaikiška istorinė aikštės konfigūracija, bet įgainiai tiek aikštės, tiek aplinkinių pastatų funkcija pakito. Aikštės erdvių naudojimą itin pakeitė suintensyviavęs eismas centrines gatvėmis. Kaip gali šiandien ši forma (iškelus Turgų, tuščias indas) prisipildyti funkcija? Paradoxiskiau, bet šiandien aplink aikštę nėra nė vienos kvėpinės, kurioje šilai sėdint pro langą būtų galima stebėti Katedrą. Daug yra kalbama, kad aikštę išgelbėtų ir pagyvintų visuomeninės funkcijos pastatai. Tai tiesa, bet manome tik iš dalies. Atsiradusi koncertų salė geriausiai atveju būtų naudojama vieną, kelis kartus per savaitę, pusvalandį prieš ir po renginio. Itin svarbu išgilinti kaip aikštės veikla viena ar kita visuomeninė funkcija. Manome, kad aikštės sėkmė priklausys nuo įėjimų ir skirtingas funkcijas skaidaus, ne tik nuo vienokio ar kitokio visuomeninio objekto atsiradimo. Visuomeninė funkcija yra per daug stipri monofunkcija. Aikštei reikia sakralumo laisvės gynėjų atminčiai ir komercinė funkcijas leisingomis proporcijomis.

Mes šiuolome projektuojant kaip siekiame pirmuose aukštuose kurti kiek galima daugiau skirtingų veiklų, kai tuo tarpu viršutiniuose - aiškiai ir identifikuojama, prestižą kuriančią visuomeninę funkciją. Nesiriztame nuspresti kokia būtent funkcija ten atsiras, bet manome, kad tiek Vyskupijos kurija, tiek Miesto salė, tiek Aušros muziejus centriniai rūmai būtų tinkama ir sveikintina funkcija aikštė.

PIRMUOSE AUKŠTUOSE IKURTI KIEK GALIMA DAUGIAU SKIRTINGŲ VEIKLŲ, KAI TUO TARPU VIRŠUTINIUOSE - AIŠKIAI IR IDENTIFIKUOJAMA, PRESTIŽĄ KURIANČIA VISUOMENINĖ FUNKCIJA

URBANISTINĖS ERDVĖS STRUKTŪRA:

Istorinė miesto erdvių struktūra yra miesto identitetas. Sudinkame su det. plano rengėjais, kad šiandien Priskėlimo aikštės erdvė yra urbanistinė deformacija, neleidžianti miesteliui aiškiai identifiškai kas tai yra - aikštė, parkas ar skveras. Erdvė yra užpildyta atsitiktiniais želdiniais (parko tipo), o nuo pastatų funkcijų ji atkrista gatvėmis (erdvė, kurią sunku pralaužti).

Saulės Katedros, Šiaulių kolegijos ir Vilniaus banko pastatų perimetro pagal galiojantį detalų planą išterpia nauji visuomeninės paskirties pastatai. Užpildžius istoriškai susiklosčiusio užstatymo vietas aikštės erdvė tampa tvirtesnė ir aiškesnė. Deja, ją vis dar skaido padrikos medžių grupės ir aktyvaus transporto gatvės.

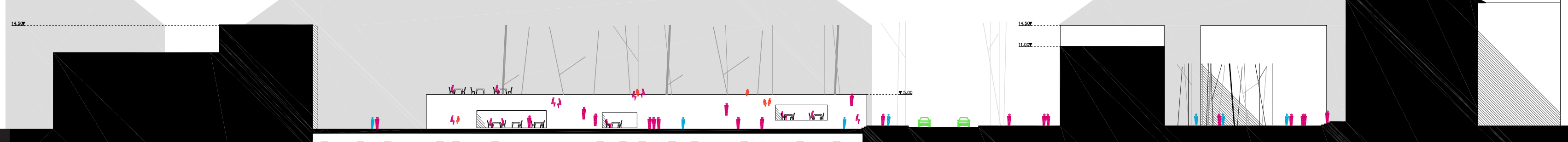
Urbanistinėje erdvėje kuriamas 4 skirtingų erdvių charakterių dydžių ir funkcijų erdvės.

A - Sakrali (Katedra, Kurija) ir naujo paminklo laisvės gynėjams skveras; B - Gamtiška (medžiais apaugęs skveras kaip atskiras istoriškai susiformavęs struktūrinis vienetas); C - Miesto aikštė (miesto gyvenamasis kambarys, kuriame nuolat vyksta veiksmas); D - Kolegijos kvartalo aikštė (lokal, puikiai tiktų eksperimentiniam vyksmui).

MIESTO AIKŠTĖ:

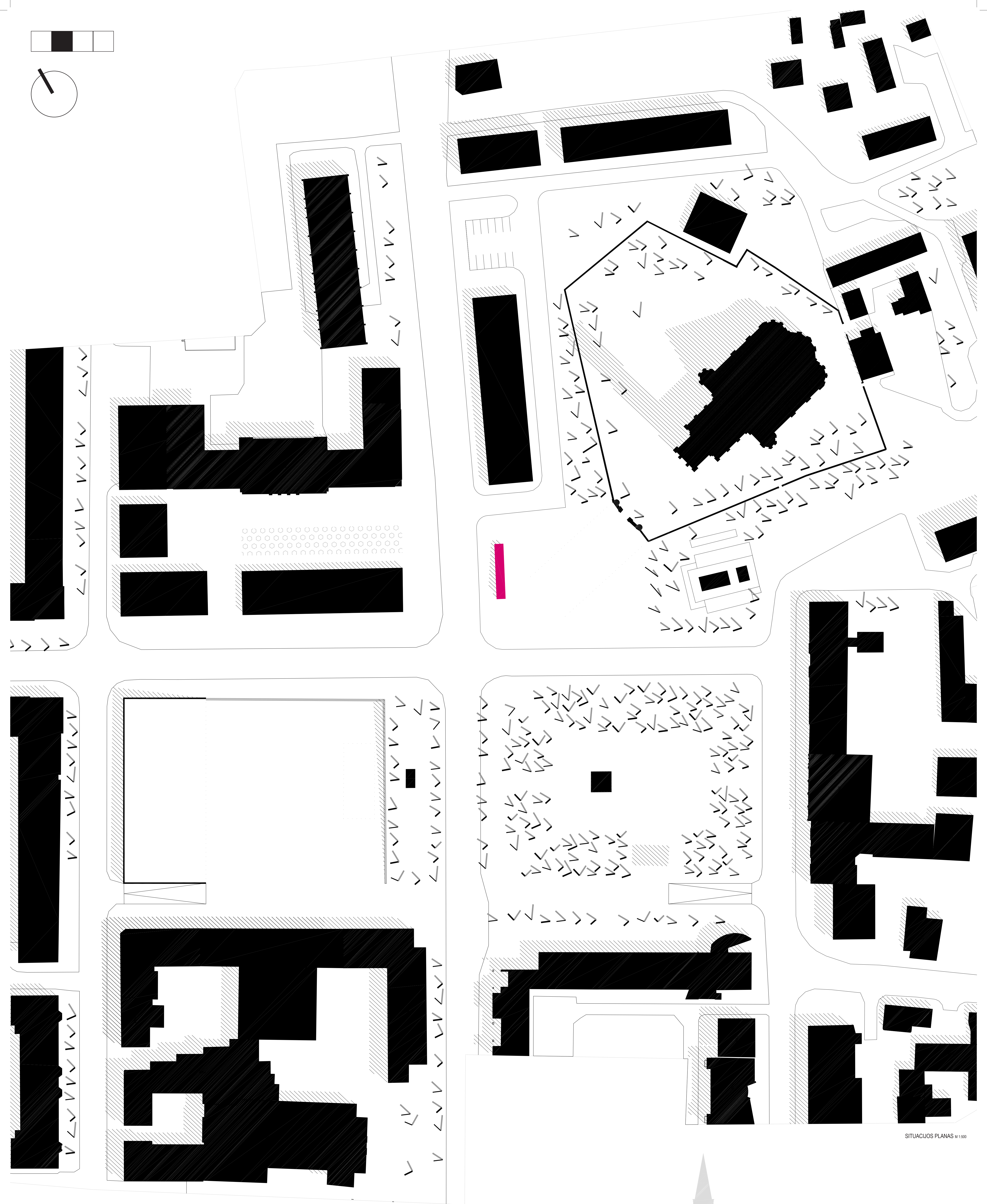
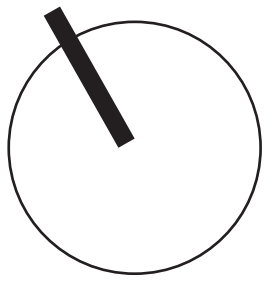
Išskojame tinkamo aikštės ilgio-pločio ir aukščio santykio, kuris leistų aikštę identifiškai kaip centrinės urbanizuotos miesto dalies svarbių erdvių darinį. Siekiant sumažinti ir aiškiai apibrėžti priskėlimo aikštę ir suformuoti jos identitetą, šiuolome aikštės vakariniame perimetre kurti erdvę - pakylą - pastatą, kuris savo funkcija ir paskirtimi tamsautų tiek iš šorės, tiek iš vidaus bet kurio pargos metu. Pakyla kuria ne tik erdvės perimetrą, bet ir ją aktyvuoja multifunkcinio vyksmo galimybėmis. Pakylės ir altarus vakarinę aikštės kraštinę, naujai priartintas perimetas padeda susikoncentruoti ties svarbiomis vizualinėmis ašimis ir sugrupuoja išsklotinę Katedrą, Paminklas laisvės kovų gynėjams, Saulės laikrodį, Savivadybė, Saulės diskų skveras.

Šiuolome kurti aikštę, kuri patvirtintų, kad: esi kavinėje ir aikštėje, o ne eini per gatvę į aikštę ar dar prasišaušai kavinėje ir matai aikštę per automobilius bei pan. Laptinio, kylando pastato prasme aikštėje tvirta: laiptai yra jungtis tarp vertikalaus (svetimo) ir horizontalaus (privataus). Semantiškai ji tampa tarsi vieša erdvė su privatumo jausmu. Mums buvo svarbu, kad skirtingose aikštės pusėse mojuojantys žmonės vienas kitą apžiūritų.

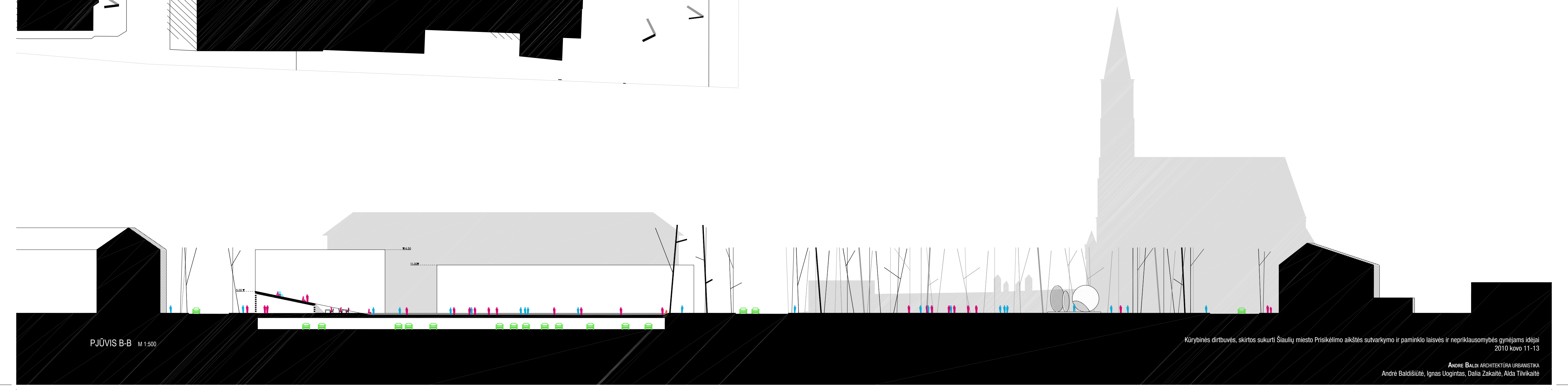

PJŪVIS A-A M 1:500

Kūrybinės dirbtuvės, skirtos sukurti Šiaulių miesto Priskėlimo aikštės subvokimo ir paminklo laisvės ir nepriklausomybės gynėjams skėčiui 2010 kovo 11-13

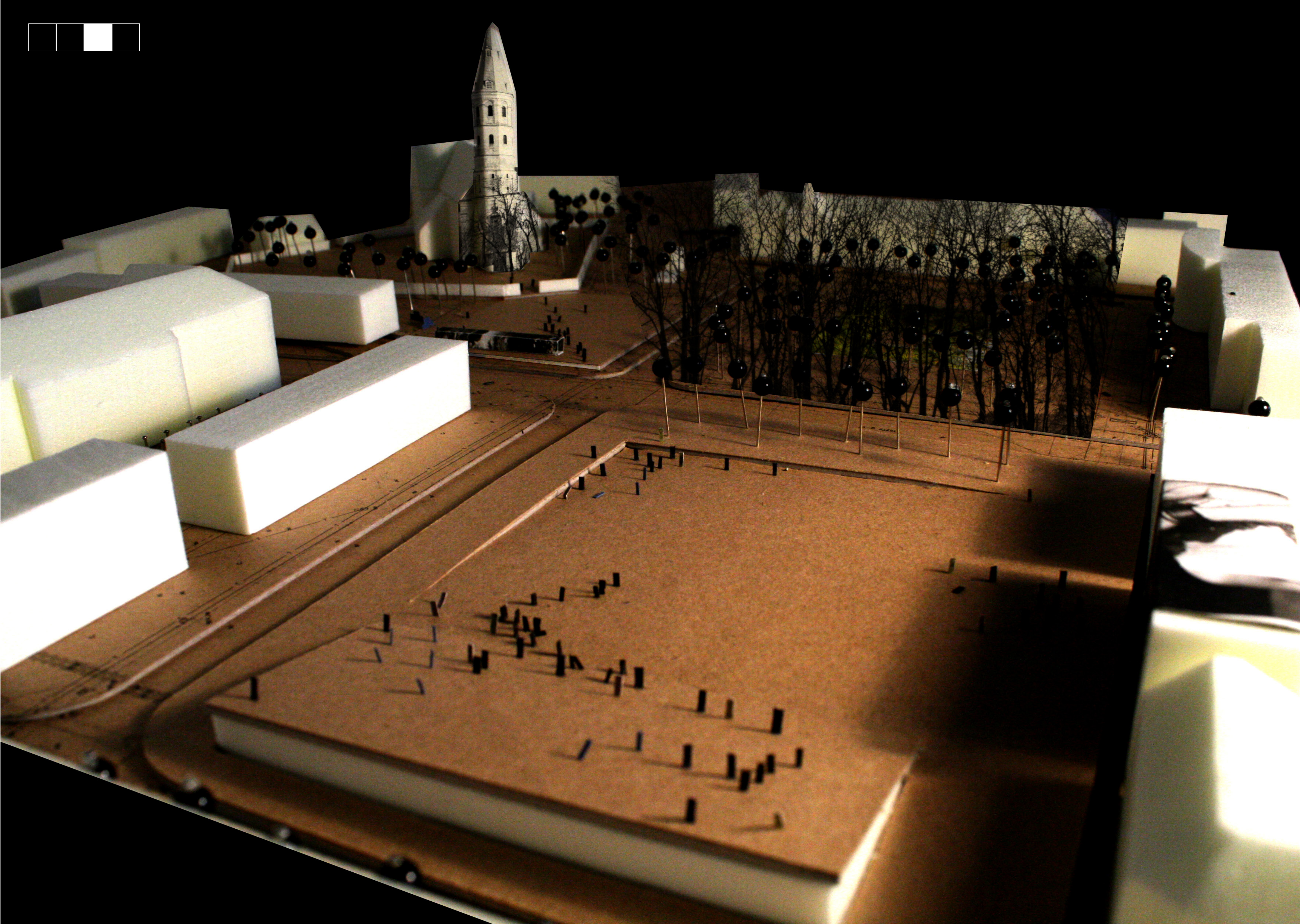
SITUACIJOS PLANAS 1:1500

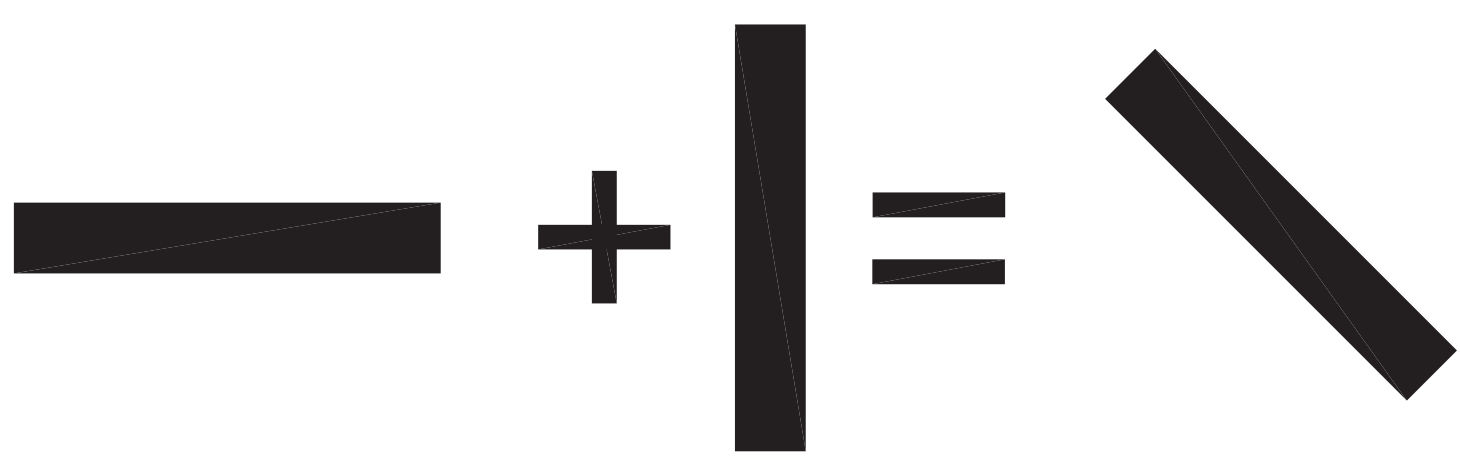
PJŪVIS B-B 1:500

Kūrybinis dirbtuvės, skirtos sukurti Šiaulių miesto Priekalimo aikštės subvarkymo ir paminklo laišvės ir nepriklausomybės gynėjams šėdėjai 2010 kovo 11-13

ALANAS BALČYS ARCHITECTONINIAI URSUVEIKIA
Andre Balčiūnas, Ignas Uogrinas, Dalia Zakarė, Aida Tivikaitė

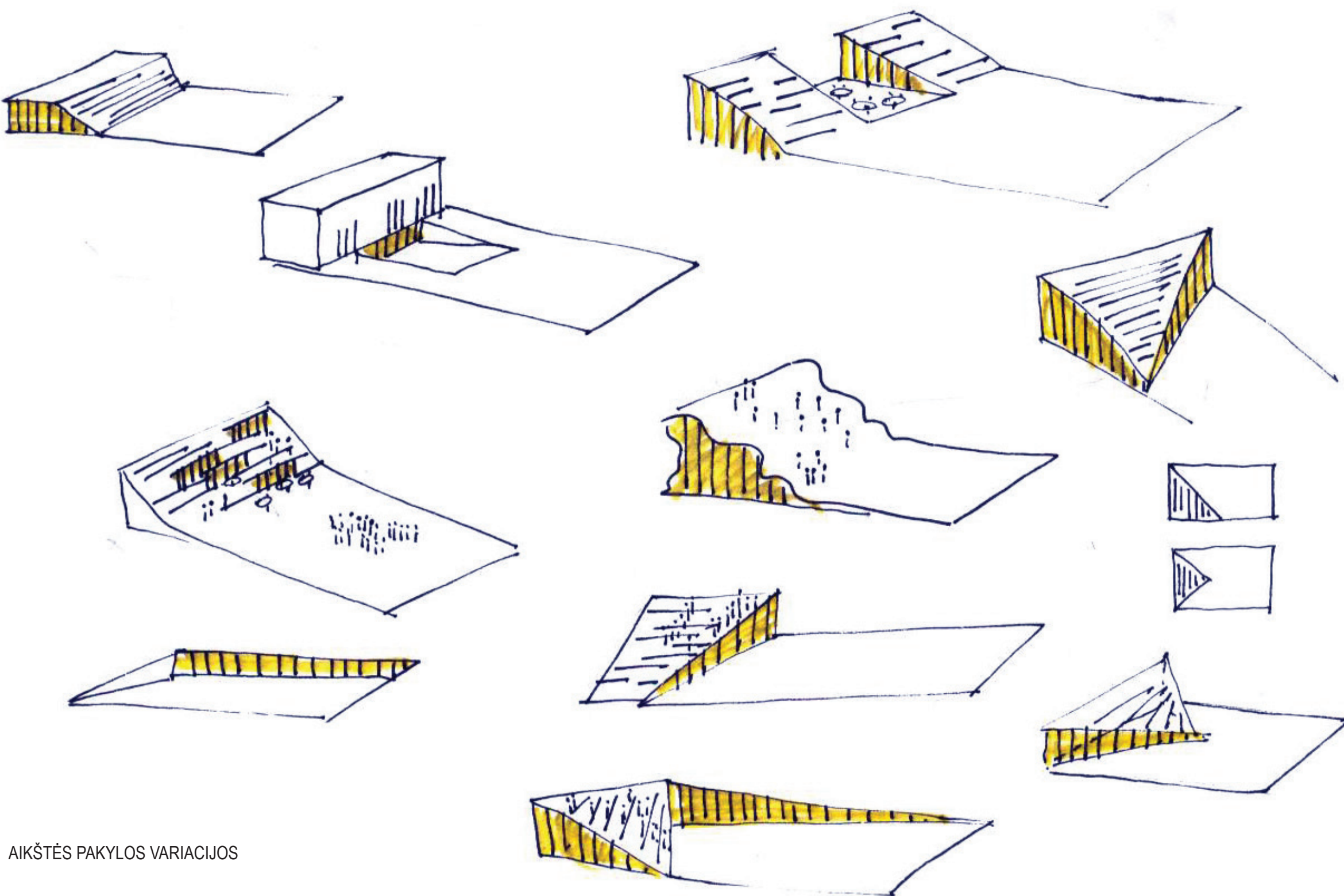
MIESTO AIKŠTĖ

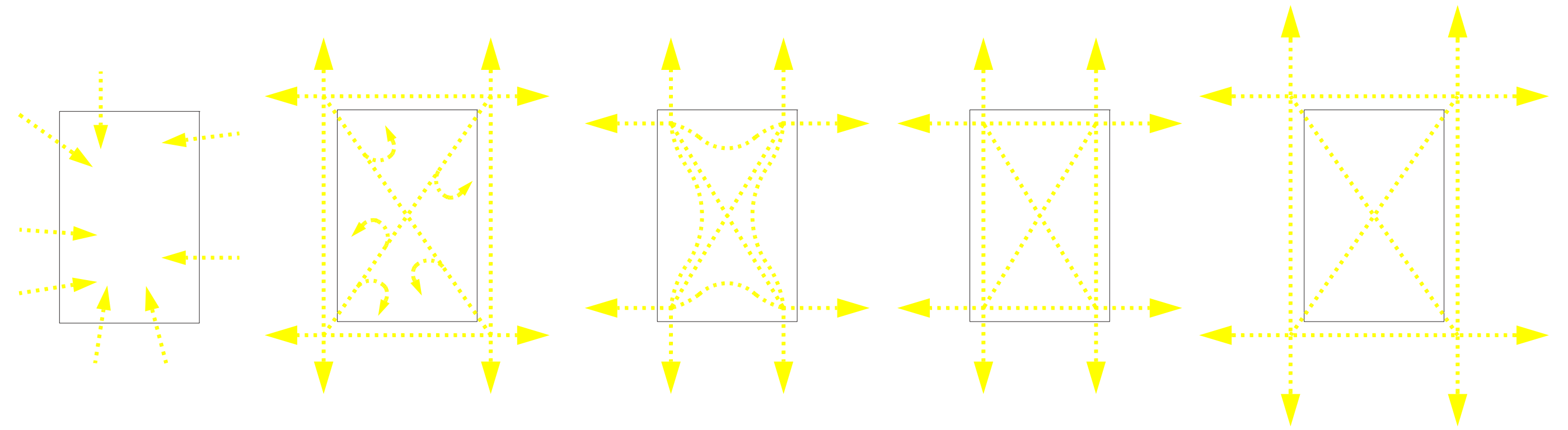
VERTIKALŲ IR HORIZONTALŲ PAVIRŠIAI SKATINA ILGIAU UŽSIBŪTI ERDVĖJE

L FORMOS FUNKCIJA SKATINA NUOLATOS BŪTI AIKŠTĖJE

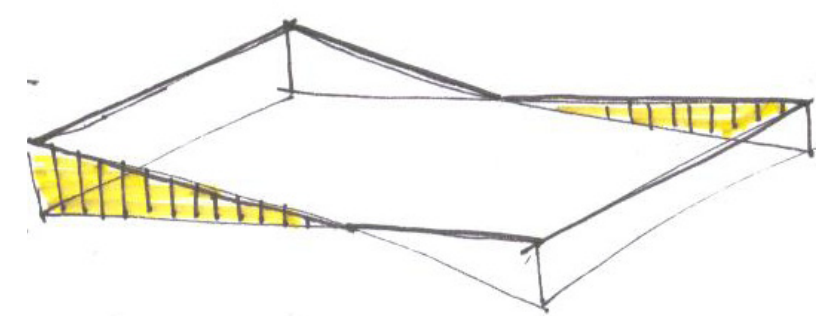
AIKŠTĖS PAKYLOS VARIACIJOS

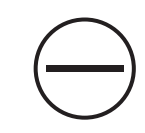
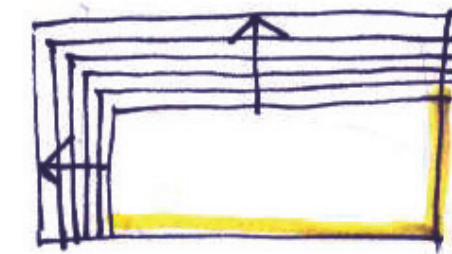
PĖSČIŲJŲ SRAUTŲ GALIMYBIŲ VARIACIJOS AIKŠTĖJE PRIKLAUSOMAI NUO FUNKCIJOS IR GATVĖS PADĖTIES

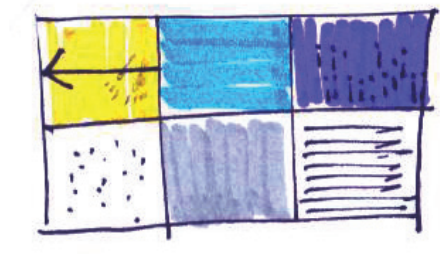
TOLYGUS PAVIRŠIUS IR VIENA AIKŠTĖ

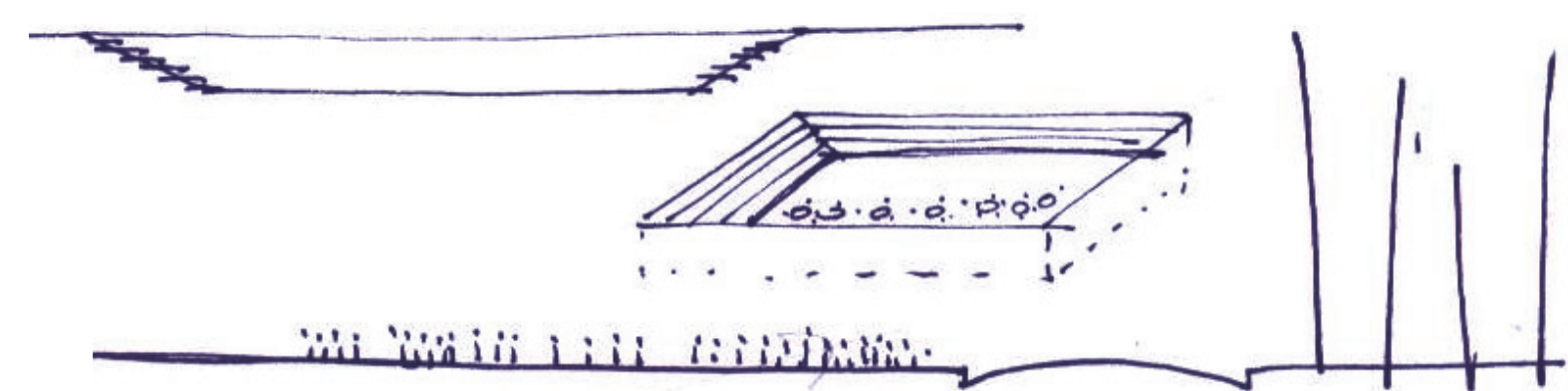
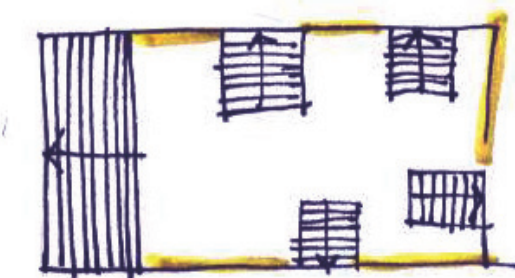
AIKŠTĖ SU PĖDOM ŠMĖLYZE

SKIRTINGI PAVIRŠIAI IR DAUG AIKŠTŲ

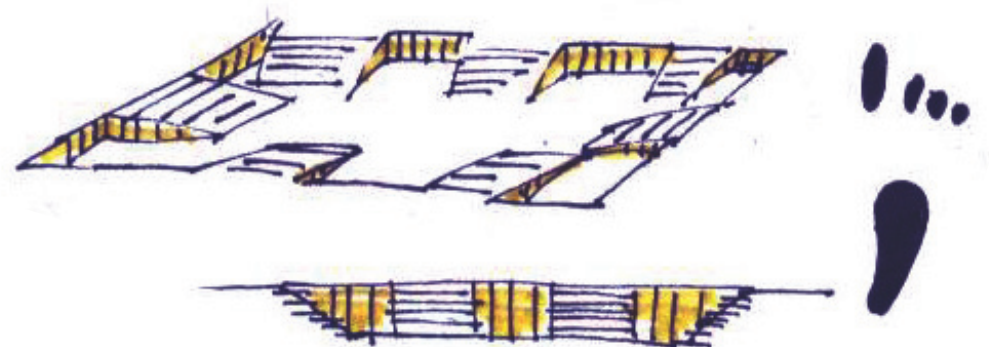
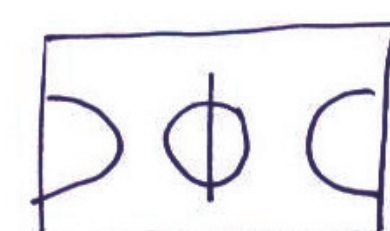
AR AIKŠTĖ REIKIA ZONuoti?

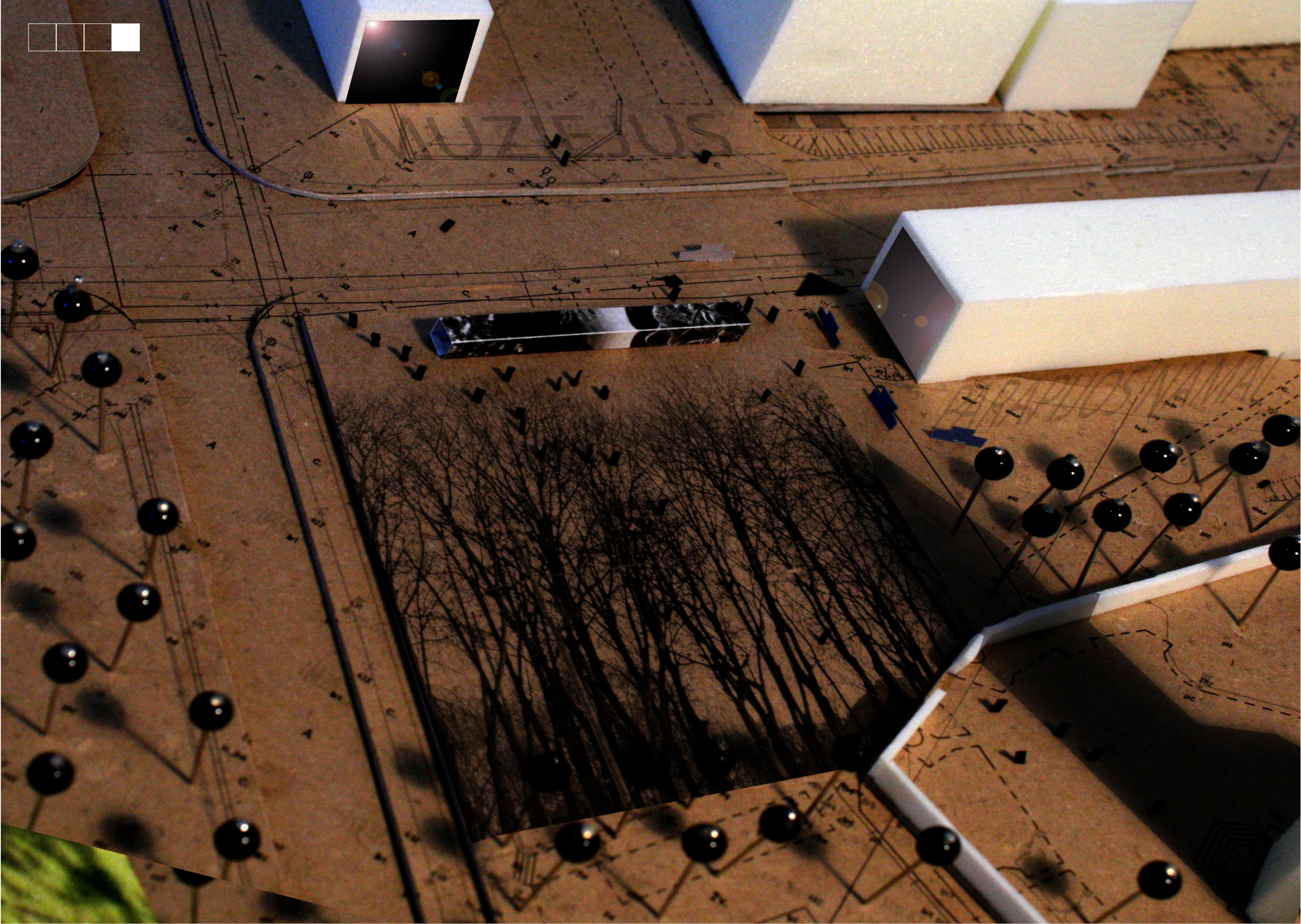

BENT TRUPUTĮ ILGINUS PAVIRŠIŲ KURIAMAS DIDELĖS ERDVĖS LOKALUMAS

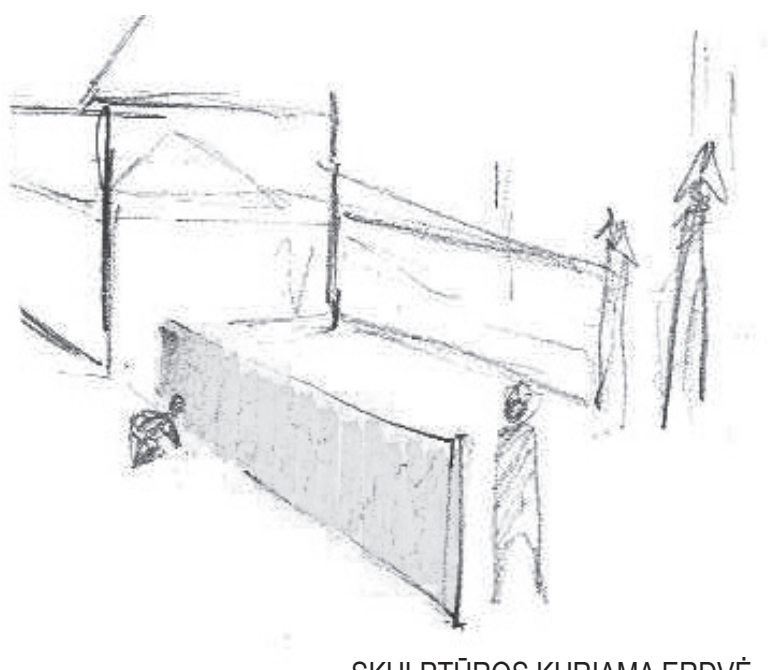

AIKŠTĖ SU SPALVOTŲ PARKINŲ

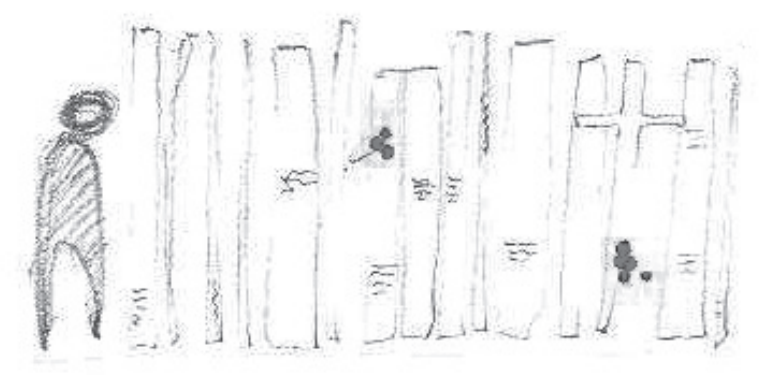

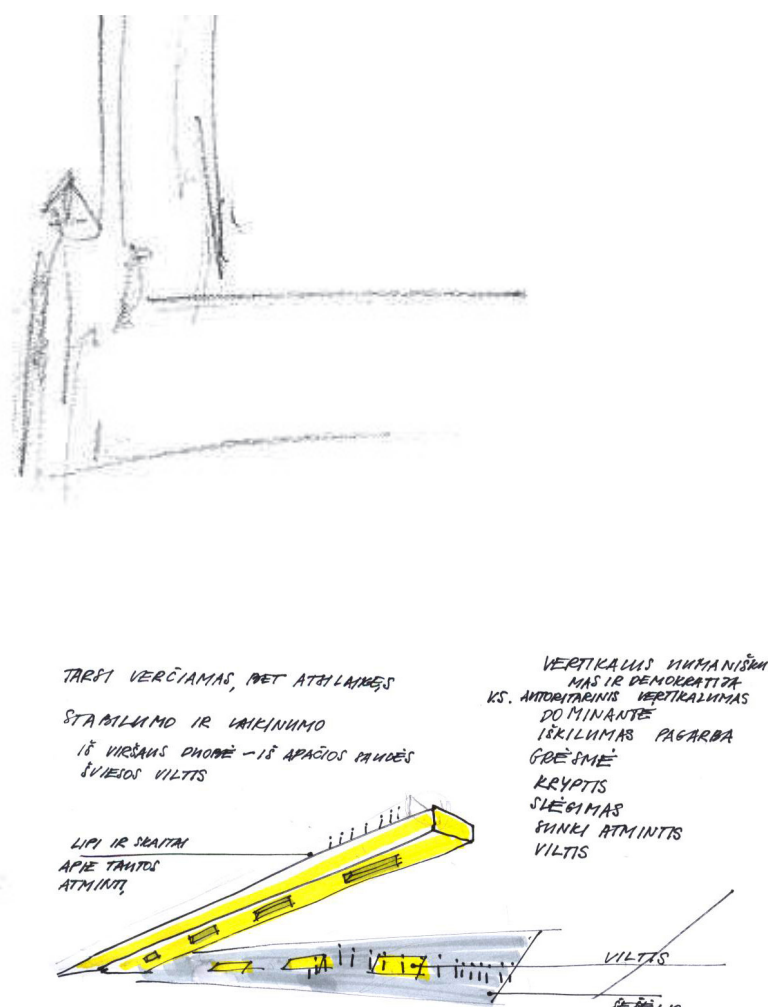
PAMINKLAS

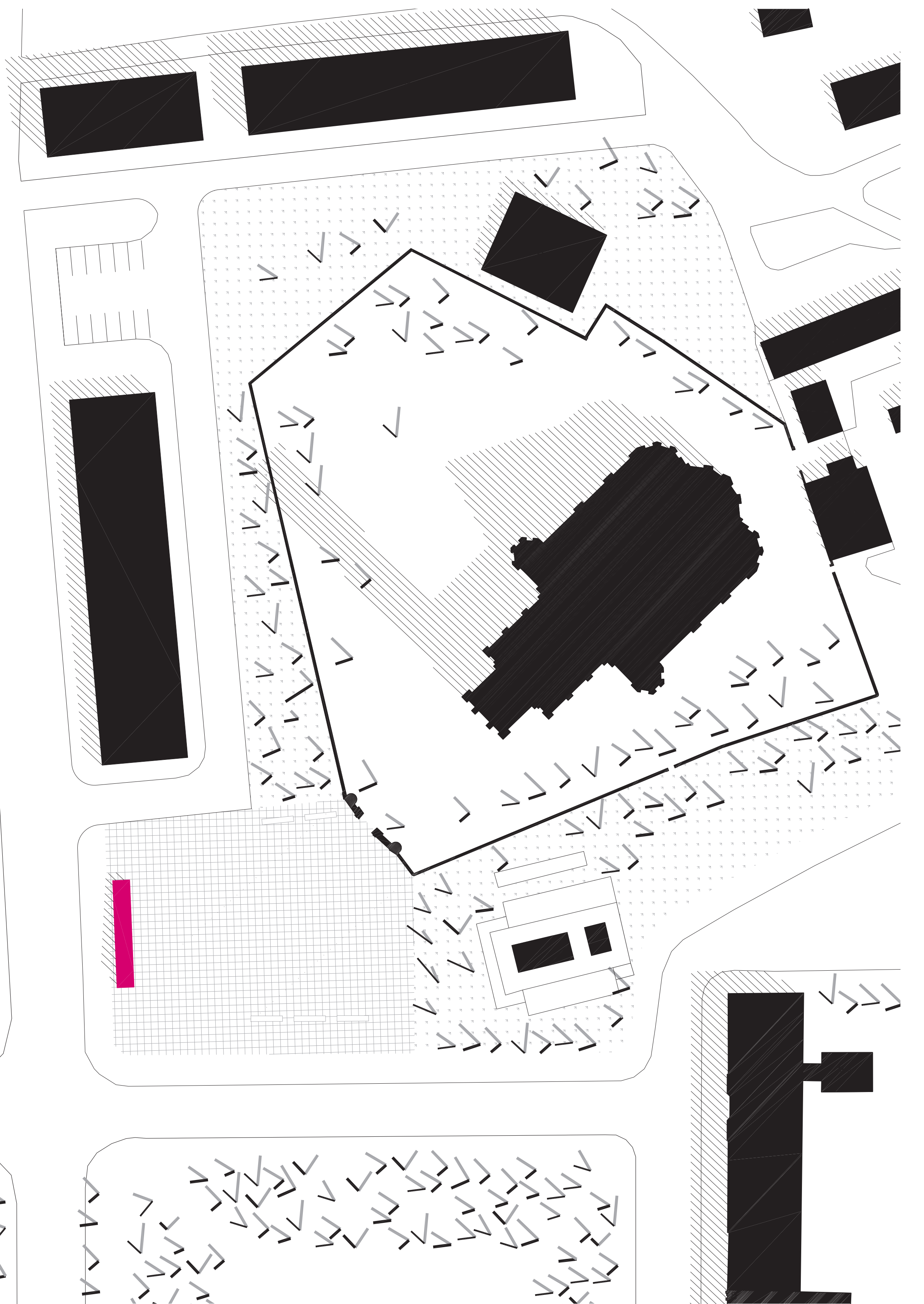
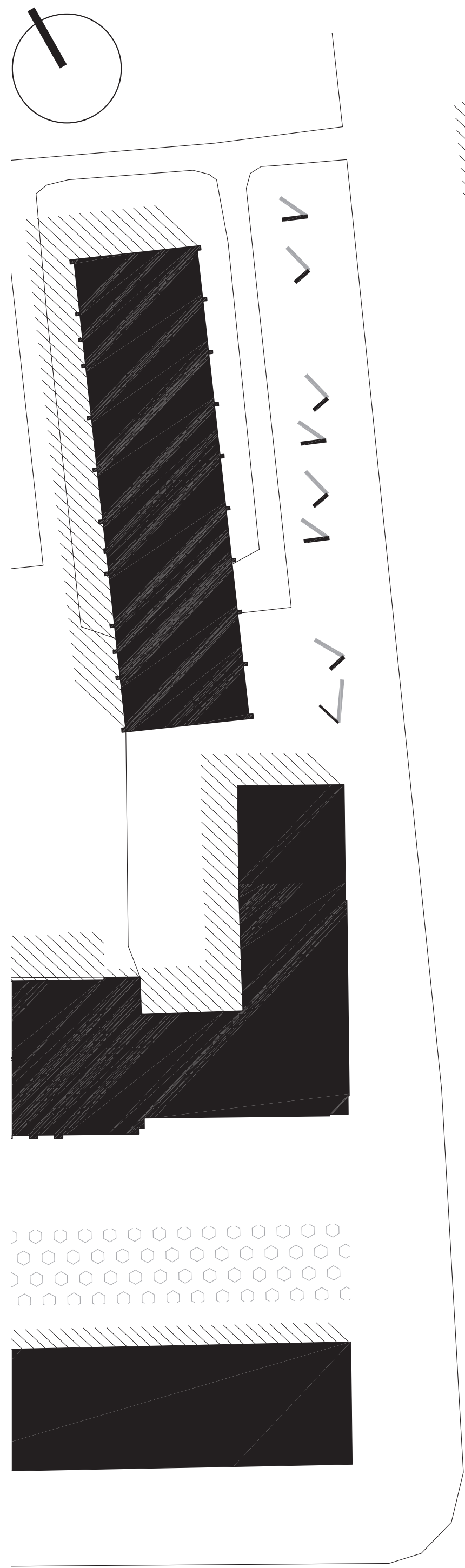
SKULPTŪROS KURIAMA ERDVĖ

LAISVĖS GYNĖJŲ PRAEITIS NUOTRUPŲ SIENA

ŠEŠIOSIŲ PASTATŲ VIDAUS IR LAISVĖS GYNĖJŲ PRAEITIS NUOTRUPŲ SIENA. ŠEŠIOSIŲ PASTATŲ VIDAUS IR LAISVĖS GYNĖJŲ PRAEITIS NUOTRUPŲ SIENA. ŠEŠIOSIŲ PASTATŲ VIDAUS IR LAISVĖS GYNĖJŲ PRAEITIS NUOTRUPŲ SIENA.

PAMINKLO LAISVĖS IR NEPRIKLAUSOMYBĖS GYNĖJAMS SITUACIJOS PLANAS M 1:500